

Inhoud

- 22**   **Van de redactie**
- 23**   **Verrekeningsrecht na de beëindiging van de Wsnp met schone lei**
Margreet van Bommel en Mechteld van der Wal
- 24**   **Faillissement van contractuele samenwerkingsvormen**
Jan Bernd Huizink
- 25**   **Boedelverdeling, hypotheek en schuldsanering**
Arnoud Noordam
- 26**   **Moet in een Nederlandse schuldsaneringsregeling rekening worden
gehouden met preferenties naar buitenlands recht?**
Cynthia Lamur
- 27**   **Toelatingsverzoek Wsnp: gedogmatiseerd?**
Geert Benedictus
- 28**   **Nieuws in het kort**
- 29**   **Actuele rechtspraak kort**

22 - Van de redactie

Geachte lezer,

Voor u ligt alweer het laatste nummer van Wsnp Periodiek van 2015. We kijken in dit nummer over verschillende grenzen heen. Margreet van Bommel en Mechteld van der Wal stappen over de grenslijn van de schone lei. In hun bijdrage draait het om de vraag of een uitkeringsinstantie die tijdens de schuldsaneringsregeling een verrekeningsrecht had, na de schone lei kan doorgaan met verrekenen. Die vraag kan ook opkomen als de ex-schuldenaar een vordering, die tijdens de Wsnp niet geïncasseerd kon worden door de bewindvoerder, na de verlening van de schone lei alsnog wil incasseren. Complexe materie die in dit artikel op heldere wijze wordt belicht, met een verrassende uitkomst ook.

Met professor Huizink stappen we uit titel III (de schuldsaneringsregeling) van de Faillissementswet en betreden het terrein van de personenvennootschap: de maatschap, de vennootschap onder firma (vof) en de commanditaire vennootschap. Professor Huizink bespreekt het arrest van de Hoge Raad van 6 februari 2015 waarin is beslist dat vof-vennooten (natuurlijke personen) die een schuldsaneringsverzoek hebben ingediend niet zonder meer failliet verklaard dienen te worden als het faillissement van de vennootschap onder firma wordt uitgesproken. Voor het schuldsaneringsrecht een belangwekkende uitspraak. Wij danken professor Huizink hartelijk voor zijn bijdrage.

Arnoud Noordam laat in zijn bijdrage getiteld 'Boedelverdeling, hypotheek en schuldsanering' zien dat het voor eigenaren van woningen soms onmogelijk is om tot de schuldsaneringsregeling te worden toegelaten.

Eenzijds kan een gemeenschappelijke woning (soms) niet worden verkocht wegens zwaarwegende belangen van de andere eigenaar en anderzijds wordt toelating geweigerd wegens dreigende nieuwe schulden als gevolg van de doorlopende hypotheekrente-verplichting Noordam lost deze puzzel voor ons op en biedt de benarde woningeigenaar daarmee perspectief. Is het niet aan de wetgever deze voorzet 'in te koppen'?

In de *Lezersrubriek* komt een grensoverschrijdende vraag aan de orde: is de vordering van een Belgische (buitenlandse) belastingdienst preferent? Cynthia Lamur (Ministerie van Financiën) heeft deze lezersvraag voor ons beantwoord. Waarvoor dank!

Geert Benedictus betoogt in de *Opinie-rubriek* onder de pakkende titel 'Toelatingsverzoek gedogmatiseerd', dat toelatingsrechtsgeregeld verlangen dat een poging tot het treffen van een minnelijke regeling is gedaan terwijl dat veelal zinledig is en dat die eis zo stringent wordt gehanteerd dat de toegang tot de wettelijke schuldsaneringsregeling voor grote groepen schuldenaren ten onrechte is geblokkeerd.

De *Nieuwsrubriek* en de wederom goed gevulde *Rechtspraakrubriek* sluiten dit nummer traditiegetrouw af.

De oplettende lezer zal gezien hebben dat dit keer, en voor het eerst, al onze rubrieken zijn gevuld. Voor de *Opinie-* en *Lezersrubriek* zijn we afhankelijk van uw inbreng. Heeft u iets waarover u zich opwindt, wat u ergert of waar u juist blij van wordt? Schrijf het kort en bondig op. De *Opinie-rubriek* is er voor u. Wordt uw bijdrage geplaatst? Dan ligt een cadeaubon voor u klaar. Heeft u vragen waar u geen antwoord op kan vinden? Mail het ons en

wellicht wordt uw vraag beantwoord in onze lezersrubriek.

Dan nog iets heel anders. Wsnp Periodiek bestaat ruim vijf jaar en de redactie is benieuwd wat u van ons tijdschrift vindt. Daarom hebben wij een lezersenquête opgesteld. Alle abonnees zullen hierover nog een mail ontvangen. De enquête kunt u vinden op <http://wsnpperiodiek.nl/enquete.php>. Wij stellen het zeer op prijs als u deze enquête wilt invullen. Met uw informatie kunnen wij dit tijdschrift immers verbeteren en daarmee nog meer in uw informatiebehoefte voorzien. Wij doen dat graag.

En 2016? Veel mooie onderwerpen staan op ons verlanglijstje. Zoals: wat te doen als een schuldenaar is ontferd en de erflater overlijdt tijdens de schuldsaneringsregeling? Hoe om te gaan met schulden die zijn ontstaan tijdens het faillissement dat voorafging aan de schuldsaneringsregeling – en de rente over deze schulden, hoe zit het daarmee? Wat zijn de effecten van de nieuwe vergoedingen systematiek voor bewindvoerders? Op deze vragen hopen wij volgend jaar antwoorden te geven.

Het is wellicht nog een beetje vroeg, maar graag wenst te redactie u tot slot goede feestdagen en een gelukkig 2016 toe.

De redactie

---

23 - Verrekeningsrecht na de beëindiging van de Wsnp met schone lei

Margreet van Bommel en Mechteld van der Wal*

1. Verrekeningsrecht uitkeringsinstanties tijdens de Wsnp

Verrekening tijdens de Wsnp is slechts toegestaan als voldaan is aan de vereisten van artikel 307 Fw: *'bij die zowel schuldenaar als schuldeiser is van de persoon ten aanzien van wie de schuldsaneringsregeling is uitgesproken, kan zijn schuld met zijn vordering ten aanzien waarvan de schuldsaneringsregeling werkt, slechts verrekenen indien beide zijn ontstaan vóór de uitspraak tot de toepassing van de schuldsaneringsregeling.'* Het verrekeningsrecht tijdens de Wsnp wordt in de praktijk met name uitgeoefend door uitkeringsinstanties en de Belastingdienst. Verrekening door een uitkeringsinstantie is alleen toegestaan als de saniet

een schuld heeft aan de uitkeringsinstantie die is ontstaan vóór de datum toelating tot de Wsnp en het recht op de uitkering tevens is ontstaan vóór het moment van de toelating tot de Wsnp. Dit heeft onder meer tot gevolg dat tijdens de Wsnp *niet* meer verrekend mag worden als het recht op een uitkering steeds weer iedere maand ontstaat. Zo bestaat er, kort gezegd, wel een verrekeningsrecht in het kader van een militair prepensioen maar niet bij de ziektewetuitkering en de WWB-uitkering¹. Dit artikel is toegespitst op de Wsnp-zaken waarbij verrekening door de uitkeringsinstanties tijdens de Wsnp *wel* is toegestaan op grond van art. 307 Fw. In paragraaf 2 wordt de vraag beantwoord of de uitkeringsinstanties het recht hebben te blijven verrekenen nadat de Wsnp is beëindigd met een schone lei. Daarnaast wordt in paragraaf 3 kort stil gestaan bij het verrekeningsrecht door de Belastingdienst na de verlening van de schone lei. In paragraaf 4 wordt een arrest behandeld van het Hof Den Haag van 27 november 2012 over verrekening

28 - Nieuws in het kort

Monitor Wsnp 2015

De Monitor Wsnp (elfde meting, over 2014) is aan de Eerste en Tweede Kamer aangeboden. De tekst ervan is te downloaden via www.bureauwsnp.nl. Uit de monitor blijkt onder meer dat het aantal verzoeken tot toelating tot de schuldsaneringsregeling vrijwel gelijk is gebleven aan dat van 2013: 17.619 tegenover 16.593. Het afwijzingspercentage (in eerste aanleg) is licht gestegen tot 20,6%. Het aantal niet-ontvankelijk verklaringen is relatief sterk gestegen van 7,4% naar 8,4%. Het aantal actieve bewindvoerders daalt al jaren en deze daling is in 2014 doorgegaan: van 579 naar 533 eind 2014. Het percentage advocaatbewindvoerders daalde tot onder de 40%. Deze groep bewindvoerders nam slechts 9% van de schuldsaneringszaken voor haar rekening. Het aantal dwangregelingsverzoeken (art. 287a Fw) stijgt nog steeds. Dit aantal is sinds 2010 ongeveer verdubbeld van 1.107 naar 2.143 verzoeken. Dwangregelingsverzoeken worden ten opzichte van 2013 vaker toegewezen (toewijzingspercentage omhoog van 30% naar 35%) en steeds minder vaak afgewezen (van 20% naar 15%). Het intrekingspercentage van 45% blijft hoog. Het aantal 287b-verzoeken (moratorium) is in het jaar 2014 toegenomen tot 1.229. Ook deze verzoeken worden steeds vaker toegewezen. Het toewijzingspercentage in 2014 was 68%. In 2010 was dit nog 54%. Het aantal 287 lid 4-verzoeken (voorlopige voorziening) is in 2014 verder gedaald en wel tot 741. Deze verzoeken zijn het kansrijkst: maar liefst 72% ervan werd toegewezen. Een percentage dat ook in voorgaande jaren werd gehaald. Slechts 11% van deze verzoeken werd afgewezen en ook dit percentage is de laatste jaren vrijwel constant.

Instroom Wsnp tot en met augustus 2015

Het aantal nieuwe schuldsaneringszaken tot en met augustus 2015 bedraagt 7.753. Dat is een daling ten opzichte van 2014 (8.196 zaken) en 2013 (8.153 zaken). Niet bij alle rechtbanken neemt het aantal nieuwe Wsnp-zaken af.

Toepassing art. 349a en 354a Fw - verkorten termijn schuldsaneringsregeling

Recofa heeft de richtlijn voor de verkorte afwikkeling van schuldsaneringszaken aangepast (zie *Wsnp Periodiek* 2015/2, p. 30). Dit heeft volgens het Bureau Wsnp (bij de Raad voor Rechtsbijstand te 's-Hertogenbosch) nog niet geleid tot een groter aantal zaken waarin na één jaar (art. 354a Fw) een schone lei wordt toegekend.

Audits bij bewindvoerdersorganisaties

Vanaf september 2015 houden stafmedewerkers van Bureau Wsnp audits bij bewindvoerdersorganisaties. Het betreft een proef (pilot) die duurt tot het einde van 2015. In de pilot wordt uitgegaan van een voorlopig beoordelingskader. In de evaluatie van de proef zullen de beoordelingscriteria definitief worden vastgesteld. In 2016 zal dan aan de hand van deze definitieve criteria door genoemde stafmedewerkers worden geauditeerd.

Kindgebonden budget en alimentatie

Een alleenstaande ouder kan, afhankelijk van zijn/haar inkomen, aanspraak maken op inkomensafhankelijke toeslagen. Vóór 2015 waren dit de alleenstaande-oudertoeslag en de alleenstaande-ouderkorting. Deze zijn dit jaar vervangen door de ‘alleenstaande-ouderkop’ als onderdeel van het kindgebonden budget. De landelijke expertgroep alimentatienormen die richtlijnen opstelt voor de berekening van alimentatie, had geadviseerd het kindgebonden budget af te trekken van het bedrag dat nodig is om in de kosten van de kinderen te voorzien (de behoefte van het kind). Hierover zijn de Hoge Raad prejudiciële vragen gesteld. De Hoge Raad heeft in een uitspraak van 9 oktober 2015 (ELCI:NL:HR:2015:3011) beslist dat het kindgebonden budget (waaronder genoemde alleenstaande-ouderkop) niet direct moet worden afgetrokken bij de bepaling van de behoefte van het kind, maar moet worden opgeteld bij het inkomen van de ouder die dit budget ontvangt. In de praktijk zal dit er veelal toe leiden dat alimentatieplichtige alsnog (meer) alimentatie moeten betalen. Als een alimentatiegerechtigde ouder in de schuldsaneringsregeling ‘zit’, is het dus zaak de alimentatie opnieuw te berekenen. Dit kan eventueel met terugwerkende kracht.

29 - Actuele rechtspraak kort

Publicaties tot en met 9 oktober 2015

1. HR 11 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1682 (art. 351 lid 1 Fw)

Op 26 april 2012 is de schuldenaar toegelaten tot de schuldsaneringsregeling, waarna de toepassing op 10 oktober 2013 tussentijds is beëindigd. Op 24 oktober 2013 gaat schuldenaar hiertegen in hoger beroep. Het hof verklaart de schuldenaar niet ontvankelijk omdat de beroepstermijn reeds op 18 oktober 2013 was verstreken. De schuldenaar had ter zitting bij het hof aangevoerd dat het vonnis buiten zijn toedoen hem te laat bereikte. Hij erkent ter zitting dat hij wist dat hij twee weken na de mondelinge behandeling van de rechtbank van 26 september 2013 een vonnis kon verwachten. Het hof oordeelt dat het op de weg van schuldenaar heeft gelegen om zelf tijdige navraag te doen naar de uitspraak bij de rechtbank. Door verzoeker zijn onvoldoende omstandigheden aangevoerd waarom de termijnoverschrijding verschoonbaar is. Tegen deze uitspraak van het hof stelt schuldenaar cassatieberoep in. De HR oordeelt dat indien tijdens de mondelinge behandeling waarbij partijen, voorzien van rechtsbijstand, aanwezig waren, door de voorzitter is medegedeeld dat op een bepaalde datum uitspraak zal worden gedaan, en dit ook daadwerkelijk gebeurt, er geen aanleiding bestaat om een termijnoverschrijding verschoonbaar te achten. In deze zaak blijkt uit het proces-verbaal van de mondelinge behandeling bij de rechtbank dat verzoeker in eerste aanleg is verschenen en dat hij *niet* werd bijgestaan door een advocaat. De rechter heeft aan het slot van de mondelinge behandeling medegedeeld ‘over twee weken’ uitspraak te zullen doen. De HR oordeelt dat het hof had behoren te onderzoeken of de uitspraak van de rechtbank als gevolg van een niet aan schuldenaar toe te rekenen fout of verzuim pas na afloop van de termijn voor het instellen van hoger beroep aan hem is toegezonden of verstrekt. De HR verwijst de zaak terug naar Hof Den Haag.